

KOGNITIVNÍ FUNKCE A MOTORICKÝ VÝKON

COGNITIVE FUNCTION AND MOTOR PERFORMANCE

Daniela BENEŠOVÁ

Západočeská univerzita v Plzni, Centrum tělesné výchovy a sportu

Abstrakt

Lidský výkon má mnoho podob. Obecně výkon chápeme jako něco hmatatelného, pozorovatelného a měřitelného. Je nutné si však uvědomovat, že do výkonu se promítá celá řada aspektů lidské osobnosti, které výkon více či méně ovlivňují a které nemůžeme postihnout. Lidský pohyb je zjevným a vysoce individuálním projevem každého jedince. Skutečnost, že se v provádění pohybového výkonu interindividuálně odlišujeme, je způsobena jednak stavbou těla, somatotypem, stupněm rozvoje motorických schopností a stavem trénovanosti, získanými zkušenostmi a dovednostmi, ale také kvalitou percepce, způsobem vyhodnocení vjemu, způsobem nalezení adekvátní odpovědi na danou percepční situaci, úrovní představivosti, schopnosti koncentrace, apod. Kromě vnitřních intervenujících faktorů, existují také vnější činitelé, které mohou ovlivnit aktuální psychický stav jedince, a tím změnit aktuální možnosti podávání motorického výkonu. Závěrem je vhodné poznamenat, že je nutné si neustále uvědomovat, že v pedagogickém procesu nelze poznatky zcela generalizovat, brát v úvahu individuální potřeby jedince a těm pedagogický proces přizpůsobovat.

Klíčová slova: kognice, řízení a kontrola pohybu, psychofyziologie

Abstract

Human performance has many forms. In general, performance is perceived as something tangible, observable, and measurable. However, it is always necessary to be aware of the fact that human performance reflects a wide variety of human personality aspects that have more or less impact on the performance, and we cannot affect these aspects. Human movement is an apparent and highly individual manifestation of every individual. The fact that we inter-individually differ when performing physical performance is caused partly by our anatomy, somatotype, degree of development of motor skills, training status, acquired experience and skills, but also by the quality of perception, manner of evaluation of perception, method of finding an adequate answer to a given perceptual situation, level of imagination, ability to concentrate, and the like. In addition to internal intervening factors, there are also external factors which can affect the current mental state of the individual, thus change their current possibilities of motor performance. In conclusion, it should be noted that it is always necessary to be aware of the fact that knowledge cannot be completely generalised, but particular needs of individuals should be taken into account in the pedagogical process, which should be adapted according to these needs.

Key words: cognition, motor control, psychophysiology